

Date: 18.11.2019

Time : (2 ½ Hours)

Total Marks: 75

- N.B (1) All questions are compulsory.
(2) All questions have internal choice.
(3) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) [A] Choose the correct alternative : **(Any eight)** (08)

1. The eightfold path was given by ____
(a) Jesus Christ (b) Buddha
(c) Mahavira (d) Guru Nanak
2. Among the states, _____ has highest literacy rate.
(a) Harayana (b) Karanataka
(c) Kerala (d) Maharashtra
3. Anti –Hindi agitation took place in _____ India.
(a) Northern (b) Southern
(c) Western (d) Eastern
4. Belgaum border dispute between states of Karnataka and Maharashtra is an example of _____.
(a) communalism (b) Regionalism
(c) Casteism (d) linguism
5. Caste system is a form of _____ stratification.
(a) Political (b) Economical
(c) Social (d) Biological
6. _____ arises out of religious fundamentalism.
(a) Communalism (b) Nationalism
(c) Regionalism (d) Racism
7. The words 'Socialist and Secular' were inserted to the Indian Constitution by the .....
(a) 44th Amendment Act (b) 42nd Amendment Act
(c) 73rd Amendment Act (d) 74th Amendment Act
8. 74rd Amendment Act was passed in the year.....
(a) 1989 (b) 1990
(c) 1992 (d) 1991
9. Local Self Governments do not have.....
(a) Executive (b) Legislature
(c) Judiciary (d) Legislature and Judiciary
10. The Constitution of India came into effect from in the year.....
(a) 1949 (b) 1950
(c) 1948 (d) 1947

Q.1) B **State whether following statements are true or false.** (07)

1. The Indian Languages belonging to four language family.
2. English is the secondary official language in the India.
3. National Institute for mentally handicapped is located at Secundarabad.
4. A secular state is that in which religions are treated unequally.

5. Andra Pradesh was the first state to be carved out on linguistic line in the country.
6. Regional conflicts do not damage the integrity and unity of the nation.
7. Parliament in India enjoys Political Supremacy.
8. Two third of the total number of seats in the parliament are reserved for women.
9. The Constitution of Russia is the lengthiest Constitution in the world.
10. Currently there are 8 National Political Parties in India.

Q.2 A Examine the factors responsible for declining sex ratio. (15)

OR

B Comment on the problems of persons with disabilities in India. (15)

Q.3 A Examine the various causes of regionalism in India with suitable example. (15)

OR

B Explain the term caste. What are inequalities caused by the caste system in India? (15)

Q.4 A Discuss the Fundamental duties of the citizens of India. (15)

OR

B Bring out the basic features of the Constitution of India. (15)

Q.5 A Examine the reasons for lesser participation of women in Politics. (15)

OR

B **Write Short Notes on any three of the following** (15)

1. Kinds of Political Parties in India
2. 11th Schedule
3. 12th Schedule
4. 73rd Amendment Act
5. Local Self Governments

*****

- प्र. २ ब खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही सात) ०७
१. भारतीय भाषा या चार मूळ भाषेपासून बनलेल्या आहेत.
  २. इंग्लिश ही भारतातील द्वितीय कार्यालयीन भाषा आहे.
  ३. भारतीय मानसिक विकलांग संस्था सेकुंदराबाद येथे आहे.
  ४. धर्मनिरपेक्ष राज्यात सर्व धर्मियांना सारखीच वागणूक दिली जाते.
  ५. भाषावार प्रांता रचनेनुसार आंध्रप्रदेश हे प्रथम राज्य स्थापन केले गेले.
  ६. प्रांतवाद देशाची एकता आ एकात्मता भंग करत नाही .
  ७. भारतामध्ये संसदेस राजकीय सार्वभौमत्व दिले गेलेले आहे.
  ८. संसदेतील दोन तृतीयांश जागा ह्या स्त्रियांसाठी राखीव ठेवण्यात आलेल्या आहेत.
  ९. रशियाचे संविधान हे जगातील सर्वात विस्तृत संविधान आहे.
  १०. सध्या भारतात ८ राष्ट्रीय राजकीय पक्ष आहेत.
- प्र. २ अ भारतातील लिंगगुणोत्तर कमी होण्याची कारणे विशद करा. १५
किंवा
- ब भारतातील विकलांग व्यक्तींच्या समस्या स्पष्ट करा. १५
- प्र. ३ अ प्रांतवाद म्हणजे काय ? भारतातील प्रांतवादाची कारणे विशद करा. १५
किंवा
- ब जात ही संकल्पना स्पष्ट करा. भारतीय समाजात जातीव्यवस्थेमुळे निर्माण झालेली असमानता विशद करा. १५
- प्र. ४ अ भारतीय नागरिकांच्या प्राथमिक कर्तव्यांची विस्तृत चर्चा करा. १५
किंवा
- ब भारतीय संविधानाची मूलभूत वैशिष्ट्ये विशद करा. १५
- प्र. ५ अ स्त्रियांच्या राजकारणातील अपुऱ्या सहभागाची कारणमिमांसा करा. १५
किंवा
- ब खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टिपा लिहा. १५
1. भारतातील राजकीय पक्ष
  2. ११वी पुरवणी
  3. १२वी पुरवणी
  4. ७३ वा घटनादुरुस्ती अधिनियम
  5. स्थानिक स्वराज्य संस्था

*****